

derfor sige til den højtærede Ordfører, at den Beregning, jeg har anstillet, og hvorefter man kan sige, at De danske Sukkerfabrikker plus Fabrikken i Nykøbing paa Falster ville være ca. 25 Mill. Kr. værd, i Virkeligheden er rundelig. Jeg har ogsaa med Villie ansat det rundeligt, fordi jeg ikke har villet fremsætte noget i denne Sag, som ikke kunde forsvares. Det er en fuldstændig nøgtern Beregning, der ligger til Grund, naar jeg gaar ud fra en Overtagelsessum af 25 Mill. Kr., og naar den ærede Ordfører vil stige fra Fantasien Verden ned paa Jorden og tale om Fabrikernes Overtagelse paa et Grundlag af 25 Mill. Kr., skal jeg være villig til at optage en nærmere Diskussion med ham om hele dette Spørgsmaal og de Vanskeligheder, der kunne være forbundne dermed, Vanskeligheder, som jeg ikke er blind for ere til Stede.

Jeg vil saa gøre et Par Bemærkninger til den ærede Ordfører for det radikale Mindretal (Eduard Larsen). Det ærede Medlem fra Kerteminde optraadte her i Gaar som den bekymrede Ven, og i en mat og sørgmodig Tone ængstedes han over de vilde Veje, vi Socialdemokrater vare komne ind paa, og han optaarnede der en Række Vanskeligheder, som vilde berede os Socialdemokrater mange Sorger. Jeg vil sige, at denne Type er ikke ny, men afdøde Eugen Richter, den store tyske Politiker, gjorde det meget bedre end det ærede Medlem fra Kerteminde. Det ærede Medlem fra Kerteminde skal for øvrigt ikke være saa ængstelig paa vore Vegne i dette Spørgsmaal, thi den store Befolkning af Landarbejdere og Husmænd og de smaa Gaardmænd og Arbejderne i Byerne over det hele Land ere fuldstændig klare over, at det Standpunkt, vi indtage her, er korrekt og er et Standpunkt, som sikkert vil vinde Tilslutning. Det ærede Medlem skulde have kastet sine mange Betæneligheder til Side og sluttet sig til os, saa forekommer det mig, at han havde staaet meget bedre i denne Sag.

Det ærede Medlem kom ind paa Spørgsmaalet om Statens Overtagelse af Sukkerfabrikkerne. Han begyndte med nogle efter min Mening meget fornuftige Bemærkninger om den Opfattelse, vi Socialdemokrater havde af hele dette Spørgsmaal; jeg kan fuldstændig godkende dem. Det er paa den Maade, han udviklede, at vi have tænkt os dette Spørgsmaal løst. Jeg forstaar derfor ikke, at det ærede Medlem kunde komme til disse store Betæneligheder med Hensyn til, hvad der vilde ske,

hvis f. Eks. Roedyrkerne ikke vilde levere Roer, og hvad der vilde ske, hvis de handlende ikke vilde sælge Sukkeret. Det ærede Medlem fra Kerteminde er jo en meget fornuftig Mand, og hvis det ærede Medlem rigtig tænker sig om i dette Spørgsmaal, kan han sige sig selv, at naar de handlende faa den Avance, vi unde dem og have foreslaaet i vor Betænkning, kunde det aldrig falde dem ind ikke at ville sælge Sukker, naar Staten leverede det. En handlende kunde ikke lade være med at sælge det, thi hans Konkurrenter paa den anden Side af Gaden vilde sælge det, og Kunderne vilde saa gaa til ham ogsaa for de andre Tings Skyld. Det er et Spørgsmaal, der løses saa let som Fod i Hose. Saa er der Spørgsmaalet om, hvordan det vilde gaa, hvis Roedyrkerne ikke vilde levere Sukkerroer til Fabrikkerne, naar Staten drev dem. Jeg vil dertil sige, at jeg forstaar ikke, hvorfor Roedyrkerne ikke skulde ville levere Roer til Sukkerfabrikkerne, thi det er jo Meningen at betale dem en forsvarlig Pris for deres Roer, og naar de Mennesker ville forhøje Lønnen lidt for deres Arbejdere, kunne vi udmærket godt køre videre paa de samme Betingelser som nu. Der vil ikke være Spor i Vejen for, at de kunne faa deres Roer betalte efter Værdensprisen, fordi Staten driver Sukkerfabrikkerne. Der kan ikke opstaa nogen Vanskelighed ved det. Ja, det kunde jo være, at der var en forfærdelig konservativ Godsejer, som sagde: Nej, naar Staten skal til at fabrikere Sukker, kan det aldrig falde mig ind, at der skal dyrkes Roer paa min Mark, saa vil jeg hellere udlægge Marken med Græs. Men der er ikke saa mange Godsejere af den Slags. Godsejerne ere meget fornuftige Mennesker nu i vore Dage, og de ere især praktiske i Pengesager, saa jeg er fuldstændig paa det rene med, at der ikke vil ske noget forfærdeligt af den Grund.

Saa var det ærede Medlem fra Kerteminde saa bekymret for, hvad der skulde blive af den Ild og Interesse, som nu findes, naar Staten overtog Sukkerfabrikkerne. Jeg vil spørge det ærede Medlem: Hvor er den Ild og Interesse hos de Arbejdere, som gaa ude paa Marken for 1 Kr. 15 Øre om Dagen? Jeg tror, de gaa sløve og ligegyldige og vente blot paa, at Solen skal gaa ned paa Himmelen. Der er ingen Ild og Interesse hos disse Mennesker, for de kunne være lige glade: hvor meget de end slide og arbejde, er det Fattigvæsenet og Fattigdommen, der vente dem til sy-